

17. UDGIFTER TIL EKSTERNE KØB (MARKEDSPRIS OG UDBUDSLOVEN)

I skal være opmærksomme på, at I ikke må indgå en bindende aftale med en leverandør, konsulent eller samarbejdspartner om at levere ydelser til projektet, inden der er indsendt en ansøgning.

17.1 Find ud af, hvad markedsprisen er

Hvis I, eller andre økonomiske partnere på vegne af projektet, køber varer og ydelser (fx konsulentytelser), skal I kunne dokumentere, at I - i forbindelse med købet til projektet - har undersøgt, at varen eller ydelsen er indkøbt på "markeds-mæssige vilkår". Det skal I gøre, for at I kan dokumentere, at I ikke har betalt for meget for varen eller ydelsen. Det betyder ikke, at I altid skal vælge den laveste pris, men I skal være bevidste om, at I bruger offentlige midler og derfor skal kunne redegøre for jeres valg. Hvis I kan sandsynliggøre, at projektet får mest for pengene ved at vælge et lidt dyrere tilbud, er det med andre ord ikke udelukket. Det afgørende er forholdet mellem pris, kvalitet og ydelse.

Eksempel

Projektet kan fx ringe til to eller flere leverandører og bede om en pris, søge efter priser på nettet eller annoncere efter tilbud og på den måde sikre sig, at projektet ikke betaler for meget for varen eller tjenesteydelsen. Det er vigtigt, at projektet gemmer dokumentationen for de priser, de fandt frem til, samt begrundelsen for valget. Gem derfor et print eller et screen-dump af de tilbud, som er fundet på nettet, bed leverandøren om at sende sit tilbud på en mail, eller skriv et notat, hvor de telefonisk oplyste priser noteres, og valget begrundes.

17.2 Dokumentation for markedsafsøgning

Det skal altid kunne dokumenteres, at køb af varer og ydelser er foretaget på markeds-mæssige vilkår og sparsommeligt. For at begrænse de administrative byrder forlanger vi ikke, at I skal indsende dokumentation for indkøb under 30.000 kr.

I skal være opmærksomme på, at denne bagatelgrænse kun gælder under forudsætning af, at der ikke reelt er tale om et større køb, som opdeles kunstigt for at komme under bagatelgrænsen. Det samme gælder ved kunstig opdeling for at undgå at komme over Udbudslovens tærskelværdier. I kan læse mere om reglerne på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside på følgende adresse: <http://www.kfst.dk/Offentlig-konkurrence>.

17.3 Erklæring om markedspris

Principperne for dokumentation af køb på markedsførelse vilkår sammenfattes i Erhvervsstyrelsens "Erklæring til brug ved køb af varer og tjenesteydelser, hvis værdi er under udbudslovens tærskelværdi".

Vi anbefaler, at I benytter denne erklæring som dokumentation for, at I overholder udbudslovens regler om indkøb under tærskelværdierne og princippet om sparsommelighed.

Erklæringen skal udfyldes og underskrives i forbindelse med købet og kan findes på dette link:

<https://regionalt.erhvervsstyrelsen.dk/blanketter>.

Erklæringen indeholder en række elementer, som skal tages i betragtning forud for ethvert indkøb. Hvis I glemmer et eller flere af dem, risikerer I, at I ikke kan dokumentere, at I overholder udbudslovens regler om indkøb under tærskelværdierne og princippet om sparsommelighed.

Hvis I ikke anvender Erhvervsstyrelsens "Erklæring til brug ved køb af varer og tjenesteydelser, hvis værdi er under udbudslovens tærskelværdi", skal I på anden vis dokumentere, at I overholder udbudslovens regler om indkøb under tærskelværdierne og princippet om sparsommelighed.

17.4 Brug af data om tidligere køb - "databasereglen"

Hvis I inden for det sidste år har købt samme vare eller ydelse mange gange og derfor har mange eksempler på den faktisk betalte markedspris, kan I vælge at bruge disse data som dokumentation for, at indkøbet foregår på markedsførelse vilkår. Det stiller krav til jer om, at I kan dokumentere, at de tidligere data er relevante for at vurdere prisen på den vare eller ydelse, som I køber nu.

Hvis I vil bruge "databasereglen", skal I selv opstille en database over jerens egen indkøbshistorik.

Brug af "Databasereglen" skal ses som en anbefaling af en metode til brug, hvis I har en eksisterende indkøbshistorik og på den måde kan redegøre for markedspris.

Eksempel

En økonomisk partner har inden for det seneste år foretaget mange ensartede indkøb af rådgivningsydelser. Ydelserne vedrører fx markedsføring. Den økonomiske partner vurderer derfor, at man har et godt grundlag for at vurdere, hvad markedsprisen for markedsføringsrådgivning er. Den økonomiske partner samler oplysningerne, inkl. de underliggende fakturaer fra alle købene i en database, og bruger disse data som dokumentation for, at det projektrelaterede indkøb af en rådgiver inden for markedsføring er foretaget på markedsførelse vilkår. Det er vigtigt, at den økonomiske partner ved ethvert indkøb redegør for valget af rådgiver.

Databasens oplysninger kan tjene som dokumentation for, at projektet har undersøgt markedsprisen forud for indkøbet, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Hvis databasen bruges, skal I redegøre for, hvorfor I valgte den konkrete leverandør. Det er med andre ord ikke nok, at databasen eksisterer. I må gerne vælge en leverandør, som ikke tidligere har leveret en vare/ydelse til projektet og derfor ikke står i databasen, men prisen skal være på samme niveau som de sammenlignelige køb i databasen.
- 2) Ansvar for, at de valgte "emneområder" er sammenlignelige med den købte ydelse eller vare, påhviler alene projektet.
- 3) Databasen skal være tilgængelig på forespørgsel fra projekt revisor, Erhvervsstyrelsen, Rigsrevisionen, Revisionsretten, EU-Kommissionen og andre kontrolinstanser.
- 4) Registreringerne i databasen skal kunne underbygges med de konkrete fakturaer på forespørgsel fra projekt revisor, Erhvervsstyrelsen, Rigsrevisionen, Revisionsretten, EU-Kommissionen og andre kontrolinstanser.
- 5) Data må ikke være mere end 1 år gamle.
- 6) Udbudslovens bestemmelser skal altid iagttages, herunder at der ikke sker en kunstig opdeling af en stor kontrakt.

Hvis det ikke er muligt at indplacere en ydelse i et emneområde i databasen, kan databasen ikke benyttes som dokumentation for sparsommelighed. Dokumentationen af markedsprisen må her indhentes konkret til projektet, fx ved hjælp af Erhvervsstyrelsens erklæring om markedspris.

Det kan komme til at koste projektet penge, hvis reglerne om indhentelse af tilbud ikke overholdes, eller der mangler dokumentation for, at indkøbet er foregået på markedsmæssige vilkår, da EU-tilskuddet kan blive nedsat på grund af disse fejl.

17.5 Klar grænseoverskridende interesse

Ved alle indkøb skal der tages stilling til, om ydelsen har klar grænseoverskridende interesse. Hvis ydelsen har klar grænseoverskridende interesse, gælder reglerne for udbud, som er beskrevet nedenfor.

17.6 Om andre procedurer og særlige regler

Vær opmærksom på, at de danske regler i udbudsloven i nogle tilfælde kræver, at der annonceres eller gennemføres et udbud, hvor der skal benyttes en helt fast procedure og et helt bestemt medie, fx www.udbud.dk. Det betyder, at det ikke er nok blot at dokumentere, at købet er foretaget på markedsmæssige vilkår som ovenfor beskrevet. Det er derfor vigtigt, at I sætter jer ind i, hvornår og hvem i jeres projekt, der er omfattet af udbudsloven, så indkøbsprocesserne tilrettelægges i overensstemmelse med reglerne. I kan læse mere i afsnit 17.7 "Regler for udbud" og på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside <https://www.kfst.dk/Offentlig-konkurrence>.

Hvis I foretager indkøb i henhold til SKI-aftalen, betragtes dette som dokumentation for, at kravet om sparsommelighed er overholdt, idet ydelsen har været i EU-udbud. Indkøb under andre offentlige indkøbsaftaler, som er indgået på baggrund af udbud, opfylder også dette krav. Brugen af indkøbsaftaler skal dokumenteres i forbindelse med projektets afrapporteringer til Erhvervsstyrelsen.

17.7 Regler for udbud

Gældende EU-regler og dansk lovgivning vedrørende udbud skal overholdes og er pr. 1. januar 2016 i det væsentligste sammenskrevet i udbudsloven. Det er projektets ansvar at holde sig orienteret om gældende udbudsregler og eventuelle ændringer heraf.

Derfor skal alle projekter vurdere, om en eller flere af de økonomiske partnere er omfattet af udbudslovens bestemmelser, og om projektet involverer køb af varer og/eller tjenesteydelser, som er omfattet af disse regler.

Ved denne vurdering skal projektet blandt andet se på størrelsen af det påtænkte indkøb. Der er i udbudsloven fastsat såkaldte tærskelværdier, som afgør, om en kontrakt overhovedet er omfattet af de formelle regler, som fx kan betyde, at der skal gennemføres markedsafdækning eller annonceres via www.ubud.dk. Tærskelværdierne er forskellige, afhængigt af, hvem der foretager indkøbet, og hvad der indkøbes, ligesom en stor kontrakt ikke kunstigt må opdeles i flere mindre, som alle ligger under tærskelværdierne, for at omgå reglerne. Det skal endvidere vurderes, om kontrakten har klar grænseoverskridende interesse.¹³ Hvis dette er tilfældet, skal kontrakten udbydes via www.ubud.dk.

Det er med andre ord en konkret vurdering, om en kontrakt skal i udbud eller ej, og det er projektet, som skal dokumentere, at reglerne er overholdt. Det er vigtigt at kunne dokumentere, at overvejelserne/handlingerne er foretaget forud for indkøbet. Erfaringen viser, at alle udbud vil blive kontrolleret, og manglende overholdelse af udbudsloven vil medføre, at EU-tilskuddet bortfalder helt eller delvist for det konkrete indkøb, også selvom projektet i øvrigt er gennemført i overensstemmelse med strukturfondsreglerne.

Det er derfor vigtigt, at alle projekter ved hver afrapportering til Erhvervsstyrelsen kan dokumentere støtteberettigelsen af ethvert indkøb ved at fremlægge dokumentation for, hvordan udbudslovens regler er overholdt.

Hvis I vurderer, at jeres indkøb ikke skal i udbud, fordi det er omfattet af en undtagelsesregel, skal I sørge for at dokumentere disse overvejelser og dokumentere, at disse ligger forud for de enkelte indkøb. Baggrunden for dette er, at det er vores erfaring, at hvis jeres vurdering er foretaget før købet, står I stærkere i tilfælde af senere tvivl om, hvorvidt ydelsen eller varen var omfattet af udbudspligten.

På Konkurrencestyrelsens hjemmeside: <http://www.kfst.dk/Offentlig-konkurrence> kan I læse mere om udbudsreglerne, herunder tærskelværdierne for, hvornår køb af varer eller tjenesteydelser er omfattet af udbudsloven. Her finder I løbende opdaterede vejledninger til forståelsen af reglerne.

Hvis I søger professionel rådgivning om udbudsreglerne, fordi ingen i kredsen af økonomiske partnere i jeres projekt har den fornødne specialviden om udbud, kan udgifter til professionel rådgivning om udbudsreglerne og til bistand til gennemførelse af et udbud i projektet medtages som en støtteberettiget udgift. Husk altid,

¹³ Jf. Udbudslovens § 10 og § 191. Klar grænseoverskridende interesse foreligger, hvis ordregiver vurderer, at en virksomhed i en anden medlemsstat kan være interesseret i at byde på kontrakten.

at udgiften skal være relevant for projektet (se definition af kravet om projektrelevans i afsnit 14 "Hvornår er en udgift er støtteberettiget?").